

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVA
KOMISIONI I PAVARUR I MEDIAVE
NEZAVISNA KOMISIJA ZA MEDIJE
INDEPENDENT MEDIA COMMISSION

IZVEŠTAJ O MONITORINGU

IZVEŠTAJ O PAMU TOKOM PREDIZBORNE KAMPANJE

*Vanredni lokalni izbori u opštinama: Severna Mitrovica, Zubin
Potok, Leposavić i Zvečan*

Period monitoringa 13. – 19. maj 2019. godine, Priština

Sadržaj

I. IZVRŠNI REZIME.....	4
II. PRAVNI OSNOV	5
III. METODOLOGIJA I REALIZACIJA.....	5
IV. NALAZI IZ MONITORINGA.....	7
V. KONSTATOVANE POVREDE I AKCIJE NKM-a.....	7
Član 1 CILJ	8
Član 2 DELOKRUG PRIMENE	8
VI. ŽALBE	9
VII. PROSTOR PRUŽEN ZA CPS-e.....	9
PAMU sa nacionalnim zemaljskim pokrivanjem	9
PAMU sa lokalnim/regionalnim zemaljskim pokrivanjem u Regionu Mitrovice	10
PAMU-i koji deluju preko Operatora distribucije	13
VIII. PERIOD IZBORNE TIŠINE	15
IX. IZAZOVI I TEŠKOĆE TOKOM MONITORINGA SAGLASNOSTI NOSILACA LICENCE NKM-A	15
X. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	16

SKRAĆENICE KORIŠĆENE U IZVEŠTAJU

NKM - Nezavisna Komisija za Medije

CIK - Centralna Izborna Komisija

OMS - Odeljenje za monitoring i saglasnost medija NKM-a

CPS - Certifikovani Politički Subjekat

PAMU - Pružalac audio-vizuelnih medijskih usluga

I. IZVRŠNI REZIME

Nezavisna Komisija za Medije (NKM), budući da je odgovorna za nadgledanje sprovođenja Glave VIII Zakona br. 03/L-073 o opštim izborima u Republici Kosova¹, koji se takođe odnosi na lokalne izbore, nadgledala je Pružaoce audio-vizuelnih medijskih usluga (PAMU) koji su pokrivali kampanju vanrednih izbora za gradonačelnike u opštinama: Severna Mitrovica, Zubin Potok, Leposavić i Zvečan u Republici Kosovo.

Centralna izborna komisija (CIK)², za Vanredne izbore za gradonačelnike u opštinama: Severna Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok i Zvečan, koji su održani 19. maja 2019. godine, sertifikovala je tri (3) sertifikovana politička subjekta (CPS-a): Demokratska Partija Kosova (Partia Demokratike e Kosovës), Pokret Vetevendosje (Lëvizja Vetëvendosje) i Srpska Lista.

Svrha monitoringa sprovedenog od 13. do 19. maja 2019. godine bila je procena učinka PAMU-a u skladu sa Poglavljem VIII ovog Zakona, pod nazivom "Mediji tokom predizborne kampanje". Ovaj izveštaj je sprovelo Odeljenje za monitoring i saglasnost medija (OMS) Izvršne kancelarije, i predstavlja nalaze monitoringa PAMU-a tokom pokrivanja predizborne kampanje i perioda izborne tišine do zvaničnog zatvaranja biračkih mesta.

U monitoring je uključeno devet (9) pružalaca audio-vizuelnih medijskih usluga, od kojih:

- Tri (3) sa nacionalnim zemaljskim pokrivanjem (RTK1, KTV i TV21);
- Tri (3) PAMU sa lokalnim/regionalnim zemaljskim pokrivanjem u Regionu Mitrovice (TV Mitrovica, TV Mir i TV Most);
- Jedan (1) PAMU sa regionalnim zemaljskim pokrivanjem u Regionu Gnjilana (TV Puls);
- i
- Dva (2) PAMU sa programom opšte namene koji se emituju preko operatora distribucije (RTK2 i TV Kiss).

Zbog tehničkih problema sa signalom u sistemu monitoringa, od TV Mir je zatraženo da obezbedi arhivu programa emitovanog tokom perioda predizborne kampanje. Pošto ovaj subjekat nije obezbedio arhivu programa, podaci za period od 13. do 17. maja 2019. godine nedostaju u ovom izveštaju.

Tokom procesa monitoringa, fokus je bio na svim oblicima medijske prezentacije predizborne kampanje, kao što su: izdanja vesti, politički spotovi, izborne hronike i intervjui i debate koje su emitovane od 16:00 do 24:00 časova.

Službenici Odeljenja za monitoring i saglasnost medija (OMS) tokom perioda monitoringa procenjivali su: nepristrasnost izveštavanja, prostor predviđen za CPS-e, jezik koji je korišćen, i uopšte saglasnost sa Uputstvom o Izborima i drugim odgovarajućim podzakonskim aktima NKM-a.

¹ <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2544>

² <http://www.kgz-ks.org/lajmet/permyllet-afati-per-aplikim-te-subjekteve-politike-per-certifikim-per-pjesemarrje-ne-zgjedhjet-e-jashtezakonshme-per-kryetar-ne-kater-komuna/>

Iz nalaza monitoringa proizilazi da je, uprkos nekoliko izuzetaka, predstavljanje kampanje za vanredne izbore od strane PAMU-a bilo uglavnom objektivno i nepristrasno, u skladu sa odredbama o medijima u Zakonu o izborima i Etičkim Kodeksom za pružaoce audio-vizuelnih medijskih usluga³.

II. PRAVNI OSNOV

Nezavisna Komisija za Medije (NKM) je odgovorna za sprovođenje Poglavlja VIII Zakona br. 03/L-073 o izborima, koji konkretno utvrđuje odredbe za "Medije tokom predizborne kampanje".

Da bi pomogli nosiocima licenci da deluju u saglasnosti sa Poglavljem VIII ovog Zakona, NKM je korisnicima licence uputila Uputstvo, koje u stvari predstavlja detaljniju interpretaciju odredbi Poglavlja VIII Zakona o izborima.

Uputstvo se sastoji od tri poglavlja:

1. POGLAVLJE I – identifikacija političkog reklamiranja;
2. POGLAVLJE II – izveštavanje o istraživanju javnog mnjenja u odnosu na izbore; i
3. POGLAVLJE III – period izborne tišine.

U skladu sa članom 53 Zakona o izborima, NKM će voditi računa o tome da nosioci licence vode dnevnik o vremenu emitovanja, i ostalim medijskim objavljivanjima, za plaćeno i ne plaćeno reklamiranje kampanja svakog CPS. U tom cilju, NKM je nosiocima licence poslao obrasce dnevnika sa i bez plaćanja, kao i uputstvo o načinu njihovog popunjavanja. Takođe, NKM je zatražila od PAMU da obaveste da li će pokrivati trku za drugi krug izbora.

III. METODOLOGIJA I REALIZACIJA

Metodologija koja je korišćena tokom monitoringa učinka pružalaca audio-vizuelnih medijskih usluga, zasnovana je na kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi, sa posebnim naglaskom na centralna izdanja vesti, izborne hronike, političke reklamne spotove i intervjuje i debate o programskim sadržajima emitovanim od 16:00 do 24:00 časova. Metodologija monitoringa sastojala se u registraciji programa, njihovoj kategorizaciji, kao i merenju vremena/prostora u sekundama posvećenog svakom CPS-u. U tu svrhu, uneti su podaci u prethodno izrađene tabele, procena predstavljanja kampanje da li je bila pozitivna, negativna ili neutralna, obrada i analiza dobijenih podataka, i konačno izrada konačnog izveštaja o medijskom pokrivanju predizborne kampanje. Dobijanje ovih podataka omogućio je sistem monitoringa koji poseduje NKM, putem kojeg se vrši prijem, snimanje i arhiviranje emitovanih programa PAMU-a.

Merenje prostora namenjenog CPS izvršeno je izračunavanjem vremena u sekundama (u vestima, intervjuima, debatama i izbornim hronikama). Na osnovu ovih izračunavanja, date su

³ <http://kpm-ks.org/materiale/dokument/1476189555.8908.pdf>

tabele za vreme ponuđeno kandidatima u sekundama i procentima. Napravljene su analize da bi se procenilo da li su:

- PAMU izveštavali ispravno i korektno - objektivno i nepristrasno izveštavanje; PAMU pružili mogućnosti za promovisanje političkih platformi CPS-a/kandidata u izbornoj trci;
- PAMU obezbedili isti pristup za CPS-e u debatama/intervjuima, ista pitanja, mogućnost za repliku u emisijama debata, redosled izbornih aktivnosti u vestima i izbornim hronikama (redosled sa rotacijom bez favorizovanja predstavljanja aktivnosti CPS-a sa istim redosledom svakog dana kampanje); i
- PAMU delovali u saglasnosti sa izbornom tišinom i drugim odredbama Zakona o izborima.

Takođe, tokom analize je izvršena procena načina predstavljanja predizborne kampanje od strane PAMU-a u skladu sa Etičkim Kodeksom KKPM-2016/03 za pružaoce medijskih usluga u Republici Kosovo i profesionalnim standardima novinarstva (da li je bilo podsticanja mržnje, neprimerenog jezika, ponižavanja, uvreda, kleveta ili povrede drugih odredbi navedenih u Etičkom Kodeksu).

Trajanje i nalazi u ovom izveštaju su iz perioda monitoringa od 13. do 19. maja 2019. godine.

U monitoring je uključeno devet (9) pružaoaca audio-vizuelnih medijskih usluga, kao najreprezentativniji uzorak za prirodu ove aktivnosti, od kojih:

- Tri (3) sa nacionalnim zemaljskim pokrivanjem (RTK1, KTV i TV21);
- Tri (3) PAMU sa lokalnim/regionalnim zemaljskim pokrivanjem u Regionu Mitrovice (TV Mitrovica i TV Most);
- Jedan (1) PAMU sa regionalnim zemaljskim pokrivanjem u Regionu Gnjilana (TV Puls); i
- Dva (2) PAMU sa programom opšte namene koji se emituju preko operatora distribucije (RTK2 i TV Kiss).

TV Mir nije praćen u periodu od 13. do 17. maja 2019. godine u nedostatku arhive programa koji je emitovan u ovom periodu.

IV. NALAZI IZ MONITORINGA

Tokom predizborne kampanje, PAMU su delovali uglavnom u saglasnosti sa Zakonom o opštim izborima, odnosno Poglavljem VIII ovog Zakona.

Od devet (9) posmatranih subjekata, samo četiri (4) su pokrivali aktivnosti certifikovanih političkih subjekata tokom izbornog perioda (RTK1, TV Most, TV Puls i TV Kiss), putem prostora pruženog u izdanjima vesti. Tokom ovog perioda, nisu emitovani politički spotovi sa ili bez plaćanja, izuzev TV Most, na kojoj su emitovani politički spotovi, kao i programi sponzorisani od strane subjekta Srpska Lista, kao i TV Puls na kojoj su emitovani politički spotovi CPS Srpska Lista. Takođe, iz monitoringa je primećeno da tokom perioda predizborne kampanje nisu emitovane televizijske debate sa konkurentskim kandidatima, osim programa debate i intervju obavljenih na TV Most sa kandidatima CPS Srpska Lista.

Dok su tokom dana glasanja generalno, PAMU izveštavali o odvijanju izbornog procesa u četiri (4) opštine u kojima su održani izbori za gradonačelnike, sa izuzetkom TV Most, gde su emitovani sadržaji u suprotnosti sa Zakonom o izborima što se tiče izborne tišine, emitovanjem izjava jednog kandidata za gradonačelnika i političkih pristalica CPS Srpska Lista iz Srbije koji pozivaju na podršku ovom subjektu.

Izveštavanje PAMU-a tokom pokrivanja kampanje bilo je uglavnom neutralno, a jezik koji je korišćen tokom kampanje bio je uglavnom u skladu sa Etičkim Kodeksom za pružaoce medijskih usluga, sa izuzetkom nekoliko slučajeva na TV Most i TV Puls, gde je primećeno da je bilo sadržaja jezika mržnje i izraza u suprotnosti sa odredbama utvrđenim u Etičkom Kodeksu.

Iz monitoringa je primećeno da je iz PAMU-a koji su pokrivali aktivnosti CPS-a, RTK1 pokrivaao aktivnosti CPS-a: PDK i LVV, dok su PAMU koji emituju na srpskom jeziku (TV Most i TV Puls) emitovali samo aktivnosti CPS-a Srpska Lista iz redova srpske zajednice.

Vredi napomenuti da tokom izbornog perioda nije bilo emitovanja političkih spotova sa prisustvom dece.

V. KONSTATOVANE POVREDE I AKCIJE NKM-a

Iz monitoringa PAMU-a koji su pokrivali predizbornu kampanju, primećeno je da su PAMU-i postupali u skladu sa Poglavljem VIII Zakona o izborima i Etičkim Kodeksom za audio-vizualne medijske usluge, sa izuzetkom TV Most.

Evidentirane povrede se odnose na:

- Povredu perioda izborne tišine; i

- Jezik koji je korišćen u programskom sadržaju.

U skladu sa članom 52.1 Zakona br. 03/L-073 o izborima utvrđeno je da: "Nijedno lice i nijedno sredstvo javnog informisanja neće emitovati niti objavljivati nikakav materijal koji se odnosi na aktivnosti kampanje tokom perioda koji započinje dvadeset četiri (24) časa pre dana izbora pa sve do zvaničnog zatvaranja birališta".

U skladu sa Etičkim Kodeksom za audio-vizuelne medijske usluge, odnosno ciljem i delokrugom primene ovog Kodeksa, propisano je:

Član 1 CILJ

"Cilj Etičkog Kodeksa je definisanje pravila etike za Pružaoce Medijskih Usluga u skladu sa zakonskim odredbama koje su neophodne u demokratskom društvu; u skladu sa etičkim principima, međunarodno prihvaćenim standardima i poštovanjem raznolikosti etničke, kulturne i verske baštine u Republici Kosovo; u interesu nacionalne bezbednosti, teritorijalnog integriteta i javne bezbednosti; za sprečavanje nereda i kriminala; za zaštitu ljudskog dostojanstva i prava; za zaštitu zdravlja ili morala, za zaštitu dece, za sprečavanje otkrivanja poverljivih informacija, za očuvanja autoriteta i pravde bez predrasuda".

Član 2 DELOKRUG PRIMENE

"Odredbe ovog Kodeksa treba da se primenjuju prema svim Pružaočima Medijskih usluga licenciranih od strane NKM-a da bi garantovala slobodu izražavanja, koja uključuje pravo na nesmetano izražavanje, saopštavanje i primanje informacija, mišljenja i ostalih poruka, i potvrdila poštovanje načela Ustava Republike Kosova, Univerzalne Deklaracije o ljudskim pravima i Evropske konvencije o Ljudskim Pravima".

Član 4 ovog Kodeksa, odnosno stav 3, utvrđuje da:

"U direktnim programima (debate/intervjui itd) je obaveza PMU-a da preduzmu potrebne mere da bi izbegli upotrebu vulgarnog ili uvredljivog jezika od strane učesnika".

Što se tiče sadržaja koji sadrže elemente podsticanja mržnje, prema članu 5 ovog Kodeksa, propisano je da:

"1. PMU ne treba da podstiče ili promoviše, namerno ili indirektno, bilo koji oblik diskriminacije i netolerancije i ne treba da emituje programski sadržaj koji kleveće etničku ili versku grupu, ili implicira da je etnička ili verska grupa odgovorna za kriminalne aktivnosti".

"3. PMU tokom emitovanja sadržaja neće dozvoliti upotrebu uvredljivih jezičkih izraza, sa ciljem povrede ili pretnje pojedinca ili grupe na osnovu etničke pripadnosti, veroispovesti, pola, rase, bračnog stanja, starosti i fizičkog ili mentalnog invaliditeta".

“5. PMU će osigurati adekvatnu tehnologiju, pogodnu i prihvatljivu za kategoriju osoba sa ograničenim potrebama”.

“6. PMU neće emitovati programski sadržaj kojim se podstiče mržnja na osnovu etničke pripadnosti, veroispovesti, pola, rase, bračnog stanja, seksualne orijentacije, starosti, fizičkog ili mentalnog invaliditeta, bez obzira na stanje ili okolnosti”.

VI. ŽALBE

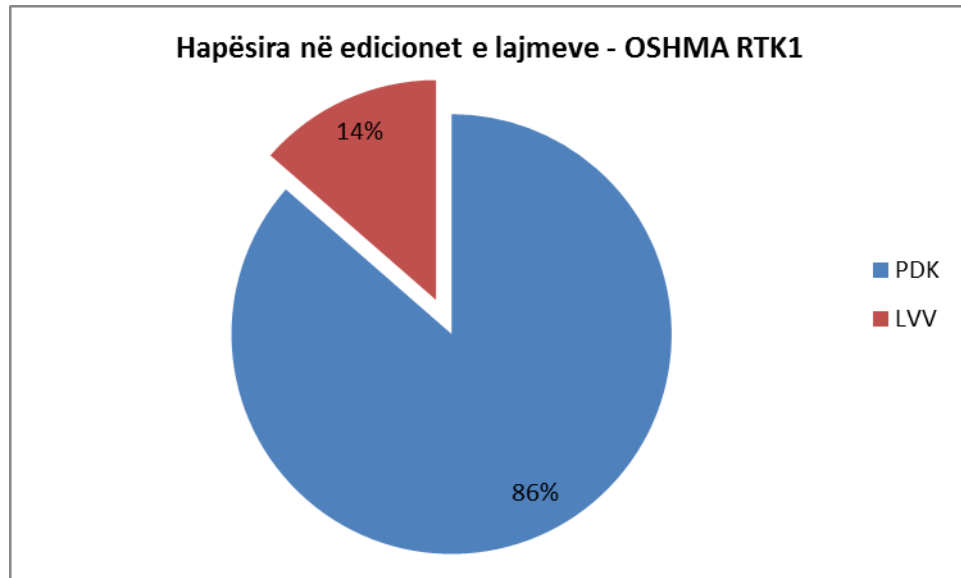
Tokom perioda vanrednih lokalnih izbora, NKM nije primila nijednu žalbu.

VII. PROSTOR PRUŽEN ZA CPS-e

Podaci u tabelama u nastavku, koji se odnose na prostor pružen za CPS-e od 13. do 17. maja 2019. godine, odnose se samo na vremenski period od 16:00 do 24:00 časova tokom kojeg je obavljen monitoring.

PAMU sa nacionalnim zemaljskim pokrivanjem

RTK1 - Tokom posmatranog perioda, što se tiče ukupnog prostora CPS-a, RTK1 je pružila sledeću pokrivenost u izdanjima vesti: PDK 86,43% i LVV 13,57%, i to samo kandidatima učesnicima u opštini Severna Mitrovica. Iako tokom ovog perioda nije pružen prostor putem političkih spotova, debata ili drugih programa.

Prostor u izdanjima vesti		
CPS	Ukupno vreme (s)	Ukupno vreme (%)
PDK	446	86,43
LVV	70	13,57
Ukupno	516	100

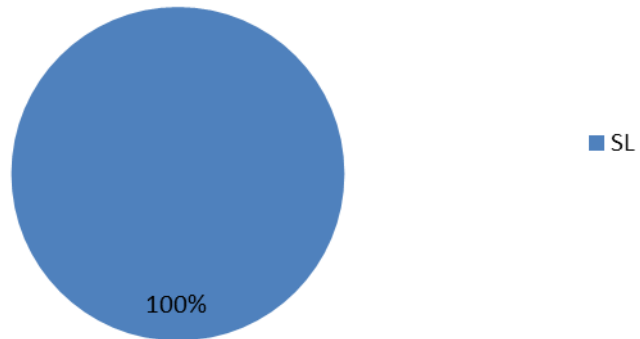
TV 21 i KTV - Tokom perioda izbora, ovi subjekti nisu pokrivali aktivnosti predizborne kampanje konkurentskih kandidata.

PAMU sa lokalnim/regionalnim zemaljskim pokrivanjem u Regionu Mitrovice

TV MITROVICA – Na osnovu monitoringa primećeno je da ovaj PAMU nije pratio aktivnosti predizborne kampanje kandidata učesnika na lokalnim izborima.

TV MOST - Što se tiče prostora pruženog u izdanjima vesti i drugim programima, ovaj subjekat je pružio prostor samo za CPS Srpska Lista, pokrivajući aktivnosti ovog subjekta u četiri opštine u kojima su održani izbori.

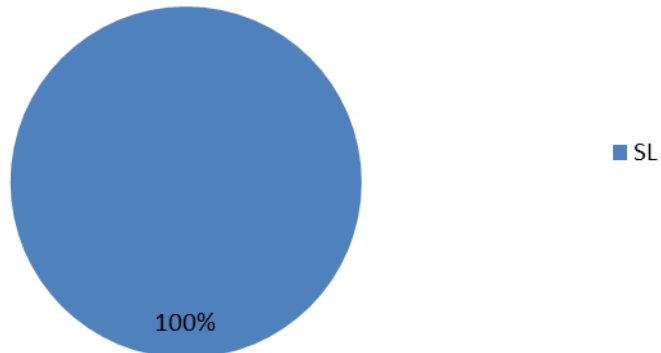
Hapësira në edicionet e lajmeve - OSHMA TV MOST

Prostor u izdanjima vesti

CPS	Ukupno vreme (s)	Ukupno vreme (%)
SL	5091	100,00
Ukupno	5091	100

Hapësira në debate/intervista - OSHMA TV MOST

Prostori u debatama/intervjuima		
CPS	Ukupno vreme (s)	Ukupno vreme (%)
SL	13169	100,00
Ukupno	13169	100

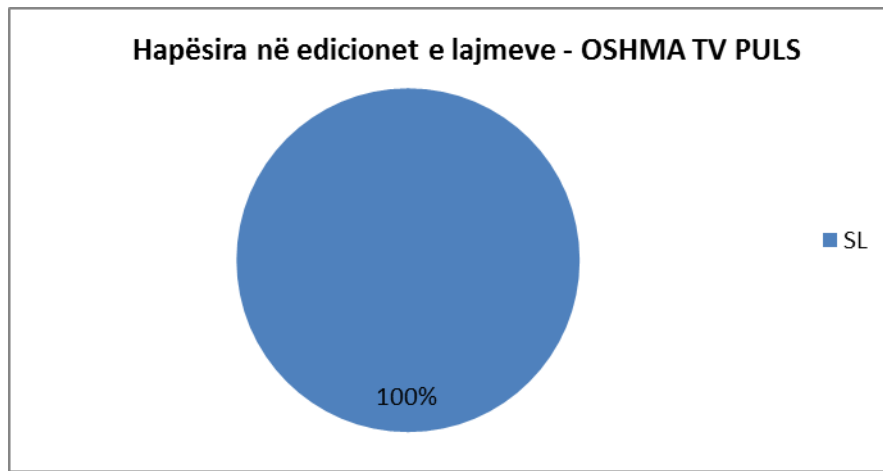
Isto tako, na osnovu monitoringa izdanja vesti, emitovane su izjave, odnosno poziv za podršku subjektu SRPSKA LISTA od strane političkih predstavnika iz Srbije, A. Vučića, A. Brnabić i M. Đurića.

Tokom izbornog perioda, ovaj subjekat je emitovao samo političke spotove CPS Srpska Lista sa plaćanjem, dok su emitovani oglasi putem kojih je ovaj subjekat objavio da će TV Most ponuditi besplatne termine za konkurentske kandidate.

Što se tiče jezika koji je korišćen, primećeno je da su u nekim slučajevima emitovani sadržaji u kojima je bilo jezika mržnje i sadržaji koji narušavaju ustavni poredak, suverenitet i integritet zemlje, od strane voditelja ove televizije, gostiju u programima i u intervjuima koji su vođeni sa građanima u ovim opštinama.

TV MIR – Ovaj subjekat, nakon zahteva NKM-a, nije obezbedio arhivu programa koji je emitovan tokom perioda predizborne kampanje, a podaci o periodu predizborne kampanje nedostaju u ovom izveštaju.

TV PULS - Što se tiče prostora koji je pružen u izdanjima vesti, ovaj subjekat je obezbedio prostor samo za CPS Srpska Lista.

Prostor u izdanjima vesti		
CPS	Ukupno vreme (s)	Ukupno vreme (%)
SL	826	100,00
Ukupno	826	100

Primećeno je da su tokom emisija vesti emitovani i termini sa plaćanjem ovog političkog subjekta.

Dok tokom perioda kampanje nisu emitovani drugi programi vezani za izborne aktivnosti, poput: političkih spotova, debata ili drugih programa.

Što se tiče jezika koji je korišćen, primećeno je da se u nekim slučajevima zemlja spominje pod nazivom "Kosovo i Metohija" od strane ovog subjekta, dok je u jednom slučaju tokom emitovanja političke aktivnosti CPS Srpska Lista u vestima, od strane zvaničnika ovog subjekta tokom kampanje korišćen termin "šiptarski narod".

PAMU-i koji deluju preko Operatora distribucije

RTK2 – Na osnovu monitoringa, primećeno je da ovaj subjekat nije pratio aktivnosti predizborne kampanje konkurentskih kandidata, već je samo izveštavao o ovim izborima, pružajući informacije o ovom procesu, a emitovani su i informativni spotovi CIK-a.

TV KISS – Tokom posmatranog perioda, što se tiče ukupnog prostora CPS-a, ovaj subjekat je obezbedio pokrivenost u izdanjima vesti samo za CPS Srpska Lista.

Prostor u izdanjima vesti		
CPS	Ukupno vreme (s)	Ukupno vreme (%)
SL	391	100,00
Ukupno	391	100

VIII. PERIOD IZBORNE TIŠINE

Tokom perioda izborne tišine, PAMU-i su uglavnom izveštavali na korektan način, u saglasnosti sa Poglavljem VIII Zakona o izborima i Etičkim Kodeksom za PAMU-e.

PAMU-i: RTK1, TV21, KTV, TV Mitrovica, TV Mir, TV Puls, RTK2, TV Kiss su uglavnom izveštavali na ispravan i nepristrasan način o odvijanju izbora.

U međuvremenu, tokom dana glasanja u TV Most, emitovan je materijal koji pripada izornoj aktivnosti, u ovom slučaju CPS-a Srpska Lista, kao izjava kandidata za gradonačelnika Leosavića, M. Todića, i političkog predstavnika iz Srbije, M. Đurića, koji pozivaju, između ostalog, na podršku ovom subjektu.

IX. IZAZOVI I TEŠKOĆE TOKOM MONITORINGA SAGLASNOSTI NOSILACA LICENCE NKM-A

NKM je licencirala: 83 radija, 20 televizija i 51 PAMU koji deluju preko operatora distribucije. Zbog velikog obima posla i malog broja osoblja za monitoring, NKM je pratio tri (3) TV sa nacionalnim zemaljskim pokrivanjem, tri (3) TV sa lokalnim/regionalnim zemaljskim pokrivanjem koje rade u regionu u kojem su održani izbori kao i PAMU za koje je NKM imao podatke da će pokrivati predizbornu kampanju, RTK2, TV PULS i TV KISS.

Što se tiče ocene saglasnosti za druge nosioce licenci, NKM je odlučila da se prate na osnovu žalbi koje su podnele stranke.

U cilju postupanja nosilaca NKM licence u saglasnosti sa Zakonom o izborima, NKM smatra da su neophodni prethodni sastanci sa PAMU-ima kao i stalne komunikacije sa njima posebno tokom perioda predizbornih kampanji. Kako bi se omogućilo uspešno obavljanje takvih aktivnosti, NKM smatra da je neophodno obezbediti potrebne resurse, dodatni budžet u svakoj izornoj godini, što će im omogućiti:

- angažovanje dodatnog osoblja i njihovu pripremu/obuku za monitoring PAMU-a tokom predizbornih kampanja;
- sprovođenje pripremnih aktivnosti pre početka predizbornih kampanja;
- organizovanje sastanaka i debata sa predstavnicima PAMU-a i drugim zainteresovanim stranama kako bi se razjasnile sve dileme vezane za pokrivanje predizborne kampanje (uključujući podelu uloge NKM-a od strane drugih institucija odgovornih za izorno proces;
- Sveobuhvatnije sprovođenje monitoringa sadržaja tokom predizbornih kampanja.

X. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Na osnovu podataka dobijenih iz monitoringa izbornog perioda, NKM zaključuje:

- PAMU su izveštavali uglavnom na korektan način, u saglasnosti sa Poglavljem VIII Zakona o izborima i Etičkim Kodeksom za PAMU, sa izuzetkom nekih praćenih subjekata.
- Nije pridavana velika važnost pokrivanju aktivnosti ove predizborne kampanje, zbog činjenice da je mali prostor/količina pružena u njihovom programu tokom perioda monitoringa. Iako je aktivnost lokalnih izbora od velike važnosti za građane i lokalnu upravu.
- Kao i tokom prethodnih izbornih perioda, primećeno je da PAMU koji emituju na albanskom jeziku uglavnom pokrivaju aktivnosti CPS iz redova većinske zajednice u zemlji, dok oni koji emituju na jezicima zajednica, u ovom slučaju na srpskom jeziku, pokrivaju samo izborne aktivnosti CPS-a iz redova srpske zajednice. Ovo se smatra pokazateljem da su PAMU skloni da selektivno pružaju programski sadržaj za određene društvene kategorije, i na osnovu etničke pripadnosti.
- Tokom predizbornih kampanja, u nekim slučajevima se primećuje da postoje sadržaji sa elementima jezika mržnje kao i sadržaji i korišćenje izraza koji narušavaju ustavni poredak, suverenitet i integritet zemlje.
- U periodu izborne tišine, odnosno tokom dana glasanja, jedan od PAMU-a je pokrивao aktivnosti koje su bile u suprotnosti sa izbornom tišinom.

Na osnovu nalaza iz monitoringa izbornog perioda, predstavljenih gore, NKM preporučuje da PAMU trebaju da:

- Deluju u skladu sa Zakonom o izborima, kao i Uputstvom NKM-a u vezi izbora, uključujući zakonodavstvo na snazi, posebno u skladu sa Etičkim Kodeksom za pružaoce audio-vizuelnih medijskih usluga;
- Jezik korišćen tokom predizbornih kampanja mora biti u skladu sa Etičkim Kodeksom za pružaoce audio-vizuelnih medijskih usluga, poštujući etičke principe, zaštitu dostojanstva i ljudskih prava, kao i da ne sadrži štetan, uvredljiv, ponižavajući i jezik mržnje ili materijale koji mogu podsticati nasilje, diskriminisati ili klevetati pojedince ili određene društvene grupe;
- Obrate pažnju da su oni odgovorni za svaki sadržaj koji se prenosi preko njih, uključujući i ponovno emitovanje sadržaja od drugih subjekata emitovanja;

- Preduzmu odgovarajuće mere kako bi se izbeglo korišćenje neprimerenog, ponižavajućeg, uvredljivog i jezika mržnje u slučajevima kada se oni pojavljuju u direktnim programima;
- Obezbede uravnotežene i jednake informacije i prostor za sve CPS-e koji su uključeni u izbornu trku;
- Budu pažljiviji u pokrivanju perioda izborne tišine, posebno tokom direktnog emitovanja ili ponovnog emitovanja programskih sadržaja, gde postoji mogućnost zloupotrebe pruženog prostora bilo od strane kandidata, intervjuisanih građana, radi poziva ili promovisanja za neki određeni CPS, što može uticati na izborni proces;
- Budu pažljiviji u pokrivanju perioda izborne tišine, posebno odabira pratećih prikaza hronika, kako bi se izbegli prikazi koji mogu sadržati materijal koji pripada izornoj aktivnosti, kao što su logo/simboli i zastave stranaka, slogani njihove kampanje, takmičarski broj ili bilo koji drugi detalj;
- Tokom izveštavanja, da imaju u vidu da tokom perioda izborne tišine, jedina zvanična institucija za informisanje o odvijanju izbornog procesa, nepravilnostima i mogućim zloupotrebama na biračkim mestima je Centralna Izborna Komisija (CIK).

Monitoring je izvršen na osnovu zakonske obaveze utvrđene u Poglavlju VIII Zakona br. 03/L-073 o opštim izborima u Republici Kosovo, koji se takođe primenjuje na lokalne izbore, od strane Odeljenja za monitoring i saglasnost medija NKM-a.